

РЕЦЕНЗІЯ

на монографію Р. О. Стефанчука, І. М. Мищака та А. О. Янчука

«Концептуальні аспекти становлення народовладдя в умовах глобалізації»

На сьогодні очевидним фактом є те, що глобалізація несе в собі масштабні перетворення, в тому числі і в правовому середовищі. При цьому істотно змінюються місце і роль міжнародного, наднаціонального (ЄС) та національного права в глобальному праві. Одночасним з інтернаціоналізацією права і розширенням масштабів і сфер дії принципів і норм міжнародного та наднаціонального права стають все більш розмитими відмінності традиційних національних правових систем.

Автори дослідження достатньо цікаво підійшли до розгляду і розкриття проблематики народовладдя, акцентуючись в основному на питаннях безпосередньої демократії.

Автори дослідження акцентували основну увагу на зв'язку питань глобалізації і народовладдя, ідеологічних основ народовладдя, впливу верховенства права і народовладдя в умовах глобалізації, єдності громадянського суспільства і народовладдя, а також трансформації установчої влади в сучасних умовах.

Новацією авторського підходу є глибокий аналіз теоретичних передумов та підвалин становлення народовладдя на українських землях, зображення поступової трансформації установчої влади, а також аналіз основних видів її реалізації.

Важливим, на мою думку, у роботі є привернення уваги в сучасних умовах динамічного розвитку суспільних відносин, інтеграції України в загальноєвропейських правовий простір, сформованих загальносвітових тенденцій, спрямованих на наближення правових систем до єдиних вимог, умов та стандартів, на питаннях трансформації, адаптації, впливі глобалізаційних процесів на розвиток конституційного права.

Досить вдалими є те, що в межах дослідження наголошується, що основним механізмом забезпечення і реалізації принципу народного суверенітету є теорія і практика конституціоналізму, заснована на ідеях правової держави і верховенства права. З огляду на зазначене, конституціоналізм як явище та конституціоналізація як процес є пріоритетними механізмами побудови в Україні народовладдя, що забезпечується, в тому числі, перевіркою Конституційним Судом України правових актів органів влади на предмет їх відповідності загальним постулатам верховенства права.

Доречним, у межах рецензованої праці, видається дослідження феномену зв'язку безпосереднього народовладдя і громадянського суспільства, при якому необхідно враховувати, що сучасні процеси міждержавної інтеграції здійснюють безпосередній вплив на зміст, систему гарантій й правозастосовних механізмів та рівень ефективності конституційно-правових норм.

У монографії доведено, що громадянське суспільство не протиставляється безпосередньому здійсненню влади народом, а взаємодіє з ним для досягнення загальних цілей. Громадянське суспільство здебільшого розглядається в двох аспектах: як система самостійних і незалежних від держави суспільних інститутів та як суспільно-правовий інститут. Обидві форми існування громадянського суспільства дають змогу реалізуватися (розкритися) виключно за умов широкого застосування різноманітних видів безпосередньої владної діяльності народу. Вплив громадянського суспільства на процеси функціонування держави, визначення перспективних напрямків її розвитку, формування органів державної влади тощо здійснюється на засадах народовладдя – відповідно до специфіки політичної системи держави.

Вважаю, що монографічне дослідження Р. О. Стефанчука, І. М. Мищака та А. О. Янчука «Концептуальні аспекти становлення народовладдя в умовах глобалізації» відповідає усім необхідним вимогам до наукових видань, характеризується науковою новизною, містить чіткі та логічні висновки й заслуговує на те, щоб бути опублікованим.

Волошин Юрій Олексійович

декан факультету міжнародних відносин
Національного авіаційного університету,
доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України